אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת קפה

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"א שבט תרס"ט - יפו
נמען: הרב יונתן בנימין הלוי הורוביץ

בעניין 'הניר': יש להילחם ברשעה 'מראש פסגת המדע היותר גבוה', וכך יתגלו גיבורים מבין תלמידי החכמים בארץ. לצד זה יצורפו חלקים עממיים, אבל אסור שיהיה כתב עת פולמוסי כמו 'הפלס'. הרב קוק מסופק אם יוכל להיות עורך ראשי של עיתון יומי או דו־שבועי. הרב קוק גם כותב שיש לחזק את אגודת 'שומרי תורה' אף שהיא צריכה תיקון.

עיקרי הדברים

- 'הניר' - מלחמה מפסגת המדע.
- התנגדות לעיתונות פולמוסית.
- רעיון עיתון יומי.
- אגודת 'שומרי תורה'.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], י"א שבט תרס"ט[4].

לכבוד ידידי, אלופי ומיודעי, הרב המאוה"ג[5] מלא זיו ואורה, רב פעלים, מו"ה[6] יונתן בנימין הלוי איש הורוויץ [הרב יונתן בנימין הורוויץ, ממייסדי מוסדות דתיים ביישוב] שליט"א[7], שלו'[8] וברכה באהבה נאמנה.

שמחתי ביקרת כת"ר[9] מר ידידי מה' דנא. יתן ד' ויסכימו על התנאים של השכירות, כדי שנוכל לגשת אל העבודה הנחוצה מאד, להצלת המושבה והארת אור ד' בקרבה, ורבים וגדולים מאד יהיו הדברים הטובים שיצאו מזה לכללות הרמת קרן היהדות הנאמנה באה"ק[10] בעה"י[11].

וע"ד[12] "הניר", ["הניר", מאסף ספרותי-תורני שיצא בירושלים בעידודו של הרב קוק] הנני שונה את דעתי, כי עלינו ללחם עם הרשעה [להילחם בכפירה] דוקא מראש פסגת המדע היותר גבוה, וחלק זה

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרס"ט - השנה תרס"ט (1908/1909)
5 המאוה"ג - המאור הגדול
6 מו"ה - מורנו הרב
7 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
8 שלו' - שלום
9 כת"ר - כבוד תורתו
10 באה"ק - בארץ הקודש
11 בעה"י - בעזרת השם יתברך
12 וע"ד - ועל דבר

אסור לנו לעזוב. וזה יביא לנו גבורים חדשים, מהמצויינים שבת"ח[13] שבאה"ק[14], שיתקדש שם שמים ושם ישראל וא"י[15] על ידם, וזה הוא הריוח היותר עליון מכל מעשנו על אדמת הקודש. רק כדי שיהיה הדבר שוה ג"כ[16] לכל נפש הנני חושב להבא לצרף לו בעזה"י[17] חלקים פפולריים, אבל חלילה לקבע לנו אורגן שיהיה עיקרו פולמי כ"הפלס". זה לא יועיל מאומה תועלת של אמת, כי-אם יזעזע את הלבבות זעזועים ארעיים, שהם עלולים להביא מדנים ורתיחת דמים, לא אורה ומנוחה ואהבת העבודה לשם ד' למען עמו ונחלתו.

אמנם להגדיל את "הניר" בכמותו, כמובן צריך ע"ז[18] כח חומרי הגון, שראוי שנדאג ע"ז, ויהיה אז הוא בעצמו "תוצאה בעד הקהל", והקהל יתרומם על ידו, משפלות דעתו ונמיכות מצבו, ויכיר תמיד יותר ויותר, שאנו מתחשבים עם דעתו ומצבו להעלותם, וע"י[19] זה ירבו מנוייו בחסדי השי"ת[20].

וע"ד עתון יומי, ולכה"פ[21] "דו-שבועי", אשמח מאד אם יעלה הדבר, והנני כמובן מוכן לעשות בזה בל"נ[22] ככל אשר תשיג ידי הכהה. אמנם שאהי'[23] אנכי העורך הראשי, מסופקני אם הדבר מסכים עם המון טרדותי. ועוד, כי לפי זה הלא צריך המשרד להיות גם הוא פה, ואיני יודע אם יסכימו ע"ז אחינו בדעה.

כשאדע מכבוד ידי"נ[24] כת"ר, שהדבר מוכן לפועל, אציע בל"נ פרוגרמה, לפי עניות דעתי, ומנייהו ומנאי יתקלס עילאה [ומהם וממני יתהלל העליון (ארמית)] ב"ה, ויה"ר[25] שחפץ ד' בידנו יצלח. והנני בזה ידי"ע[26] דוש"ת[27] באה"ר[28],

הק' אברהם יצחק ה"ק הנ"ל

בכלל הנני מוצא לנכון שנתאמץ ביסוד האגודה שו"ת[29], אע"פ[30] שהיא צריכה תיקון, אבל מ"מ[31] ע"פ[32] יסוד מטרתה נוכל לפתח בעה"י פיתוחי קודש לד'. הנ"ל[33]

---

13 שבת"ח - שבתלמידי חכמים
14 שבאה"ק - שבארץ הקודש
15 וא"י - וארץ ישראל
16 ג"כ - גם כן
17 בעזה"י - בעזרת השם יתברך
18 ע"ז - על זה
19 וע"י - ועל ידי
20 השי"ת - השם יתברך
21 ולכה"פ - ולכל הפחות
22 בל"נ - בלי נדר
23 שאהי' - שאהיה
24 ידי"נ - ידיד נפשי
25 ויה"ר - ויהי רצון
26 ידי"ע - ידידו עוז
27 דוש"ת - דורש שלומו ותורתו
28 באה"ר - באהבה רבה
29 שו"ת - שאלות ותשובות
30 אע"פ - אף על פי
31 מ"מ - מכל מקום
32 ע"פ - על פי
33 הנ"ל - הנזכר לעיל

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳